

Broj:

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
CENTRA ZA UKLANJANJE MINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2006. GODINU

Sarajevo, svibanj 2007. godine

K A Z A L O

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	REVIZIJSKO IZVJEŠĆE	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu	4
3.	Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu	5
3.1.	Sustav internih kontrola	5
3.2.	Primjena Zakona o javnim nabavama	5
3.3.	Popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu	6
III	KORESPONDENCIJA	7
IV	SAŽETAK	7

Privitak 1: Tablica izvršenja proračuna od 01.01. do 31.12.2006. godine.

Privitak 2: Komentar BHMACH-a na nacrt Izvješća

Privitak 3: Odgovor Ureda za reviziju na Komentar BHMACH-a na nacrt Izvješća

I MIŠLJENJE REVIZORA

- a. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća (za proračunska sredstva koja su realizirana preko ISFU sustava) na dan 31.12.2006. godine u Centru za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BHMAC).
- b. Rukovodstvo BHMAC-a je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno zakonima i propisima i uspostavljanju efikasnog sustava internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- c. Zakonska utemeljenost revizije sadržana je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/06). Reviziju smo obavili sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija INTOSAI ("Službeni glasnik BiH", broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijska izvješća sastavljena sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenljivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sustava internih kontrola kojima se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- d. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, usuglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sustava internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, revidirana finansijska izvješća (za proračunska sredstva), realno i objektivno prikazuju stanja u svim značajnijim aspektima finansijskog poslovanja u 2006. godini, osim za kvalifikacije efekata koje ima stavka:

- **Popis sredstava i izvora sredstava (poglavlje 3.3. ovog Izvješća).**

Sarajevo, 10.05.2007. godine

II REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

1. Uvod

BHMAC je stručna služba Povjerenstva za deminiranje BiH koji je formiran nakon usvajanja Zakona o deminiranju BiH u veljači 2002. godine, i kojim je stvoren pravni okvir za provođenje protuminskih akcija.

Financiranje BHMAC-a u 2006. godini je vršeno iz više izvora. Ukupno utrošena sredstva za financiranje BHMAC-a u tijeku 2006. godine iznose 5.880.238,00 KM (podaci preuzeti iz pomoćnih evidencija BHMAC-a). Struktura ostvarenih rashoda je 1.321.837,46 KM iz donacija koja su realizirana putem UNDP (ova sredstva nisu bila predmet naše revizije) i 4.558.400,53 KM iz proračuna (od ovoga iznosa 24.440,00 KM je realizirano putem ISFU-a) i bila su predmet naše revizije.

2. Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja BHMAC za 2005. godinu o čemu je sastavljeno Izvješće, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvješću i BHMAC je sugerirano da ih razmotri, te da poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

BHMAC je u propisanom roku od 60 dana, sukladno odredbama članka 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH, dostavila Odgovor o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvještaju za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvješću i danim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu utvrdili smo koje su preporuke i sugestije realizirane, koje su u tijeku realizacije, a koje nisu poštovane iz revizijskog Izvješća za 2005. godinu.

Realizirane preporuke:

- Izvršena su određena unapređenja u računovodstvenom sustavu BHMAC;

Aktivnosti koje su u tijeku:

- Uočena su određena poboljšanja kod primjene Zakona o javnim nabavama u tijeku 2006. godine;

Nerealizirane preporuke:

- Način na koji je izvršen popisa sredstava i izvora sredstava sa 31.12.2006. godine nije zadovoljavajući, niti osigurava pouzdan temelj za sačinjavanje točnih godišnjih financijskih izvješća (u prvom redu mislimo na Bilancu stanja)

3. Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu

3.1. Sustav internih kontrola

Revizija je utvrdila određene nepravilnosti i nedostatke u postojećem sustavu internih kontrola, a koji se prije svega odnose na sljedeće: slabosti koje su uočene tijekom izvršenog popisa sredstava i izvora sredstava, određenim propustima u izvršenim procedurama nabava, realizaciji značajnijih troškova poslovanja itd. Rukovodstvo BHMAC-a bi trebalo ubuduće posvetiti veću pozornost uspostavi kvalitetnog sustava internih kontrola u svim procesima poslovanja.

Troškovi reprezentacije regulirani su internom "Odlukom o visini sredstava za reprezentaciju i naknadi troškova za reprezentaciju" za 2006. godinu, kojom se utvrđuje mjesečni iznos sredstava za reprezentaciju u visini od 1.500,00 KM od čega se iznos od 750,00 KM koristi za nadoknadu troškova reprezentacije uposlenicima BHMAC-a koji imaju pravo na spomenute troškove, a preostali iznos od 750,00 KM za potrebe održavanja sastanaka, radionica, itd. Revizijom troškova reprezentacije uočeno je kako, u određenom broju slučajeva, troškovi reprezentacije nisu sukladni spomenutoj internoj Odluci, odnosno javljaju se određena prekoračenja u odnosu na utvrđeni mjesečni iznos sredstava za nadoknadu troškova reprezentacije uposlenicima BHMAC-a koji imaju pravo na spomenute troškove, kao i u odnosu na utvrđeni mjesečni iznos sredstava za potrebe održavanja sastanaka, radionica, itd.

Evidencija putnih naloga koja se nalazi u sjedištu nije sveobuhvatna, tj. ne sadrži izdate putne naloge i za regionalne urede. Evidencije koje su nam date na uvid (BHMAC i Ured Sarajevo nisu potpune i ne osiguravaju sve podatke o putnim nalogima (iznos akontacije, troškova po putnom nalogu, koji nalozi su pravdani tj. dati na knjiženi i sl.). Također smo ustanovili kako kod izdavanja putnih naloga ima određenih grešaka (u knjizi evidencije su upisani različiti brojevi naloga, zamijenjena imena na nalogima i u evidenciji i sl.).

Tijekom većeg dijela godine evidencija utroška goriva nije osiguravala podatke o prosječnoj količini goriva. Naime, u pregledu koji se vodio u odjeljenju logistike postojali su podaci o pređenim kilometrima i količini potrošenog goriva, bez podataka o prosječnoj potrošnji po svakom automobilu. Ovaj zbirni pregled se sačinjavao na temelju pregleda iz organizacijskih jedinica i dostavljenih naloga za vozila na kojima je upisana količina goriva i kilometraža, bez prosječne potrošnje goriva. Uočena su određena poboljšanja u evidenciji utroška pred kraj godine koja svakako treba nastaviti i unaprijediti kako bi se postigao sveobuhvatan nadzor nad uporabom automobila.

Ured za reviziju je mišljenja kako dobro organiziran sustav internih kontrola može pomoći rukovodstvu BHMAC u postizanju njegovih ciljeva, osiguranju sačinjavanja pouzdanih financijskih izvješća, i može pomoći da poslovanje bude u cijelosti usuglašeno sa zakonima i regulativama.

3.2. Primjena Zakona o javnim nabavama ¹

Ustanovljeno je kako sustav internih kontrola kod procesa nabava, još uvijek, nije uspostavljen na način da je osiguran nadzor i kontrola u svim fazama procesa nabave, od samog planiranja nabava do praćenja izvršenja zaključenih ugovora, odnosno tako da je osigurano potpuno poštivanje odredbi zakona i podzakonskih akata koji reguliraju proces nabave.

¹ Revidirane nabave koje su realizirane iz proračunskih sredstava

Uočeni nedostaci i propusti kod izvršenih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama:

- Sustav internih kontrola koji osigurava proceduru izbora najpovoljnijeg dobavljača sukladno Zakonu o javnim nabavama nije zadovoljavajući, te je nužno isti dograditi i dosljedno primjenjivati;
- Kod nabave vozila je izvršen izbor najpovoljnijeg ponuđača nakon što je utvrđeno da od tri ponude jedna ne zadovoljava uvjete iz javnog oglasa. Dvije preostale ponude, po našem mišljenju, ne osiguravaju stvarnu konkurenciju za izbor dobavljača (napominjemo da postoji mišljenje Pravobranilaštva na zaključenje ugovora).

Ured za reviziju sugerira rukovodstvu BHMAC-a analiziranje svih propusta koji su učinjeni prigodom provođenja procedura sukladno Zakonu o javnim nabavama, te ubuduće dosljednu primjenu zakonski procedura kada su u pitanju nabave roba, usluga i kapitalnih sredstava, bez obzira iz koji se izvora vrši nabava.

3.3. Popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu

Analizom izvješća o popisu sredstava izvora sredstava ² za 2006. godinu i uvidom u dokumentaciju o provedenom popisu, Ured za reviziju je ponovo utvrdio kako popis nije u cijelosti sukladan računovodstvenim propisima, te kako nije u potpunosti obuhvatio stanja imovine i obaveza BHMAC-a sa 31. prosinca 2006.godine. Ovdje želimo upozoriti na nepravilnosti i propuste koji su učinjeni u tijeku popisa, i iskazati rezervu za efekte koje navedene nepravilnosti imaju na financijska izvješća:

Revidirajući izvršeni popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu, utvrdili smo ponovno određene nedostatke i propuste na koje želimo skrenuti pozornost rukovodstvu BHMAC-a, kako slijedi:

- Nisu u cijelosti izvršene sve odgovarajuće pripreme kako u računovodstvu tako i na terenu za rad popisnih povjerenstava, što je jedan od temeljnih uvjeta za izvršenja kvalitetnog popisa sredstava;
- Centralno popisno povjerenstvo je tijekom fizičkog popisa, kao i iz popisnih lista ostalih povjerenstava utvrdilo kako se tijekom rada pojavilo niz propusta i nepravilnosti iz ranijih razdoblja, te se nije moglo utvrditi stvarno stanje trajnih i potrošnih sredstava, što je stvarni cilj popisa imovine;
- Nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim;
- Baza podataka stalnih sredstava nije ažurna i uredna;
- Prigodom popisa uočena su sredstava kojih nema na popisnim listama, a u stvarnosti ih ima (problem premještanja sredstava bez prateće dokumentacije)
- Nisu točno utvrđeni stvarni viškovi sredstava koji su iskazani u pojedinačnim izvješćima povjerenstava;
- Na inventurnim listama iz baze podataka, povjerenstva su utvrdila kako se na listama nalazi znatan broj sitnog inventara;
- Nije utvrđeno što predstavlja stvarni manjak i koji su uzroci manjka, niti su donesene odluke o načinu knjiženja istog;
- Popis sredstava i izvora sredstava nije u cijelosti završen, te je donesena Odluka o izvanrednom popisu;

² Svrha popisa jeste da se na osnovu stvarnog stanja uskladi knjigovodstveno stanje sredstava i njihovih izvora, knjiženjem razlika, odnosno viškova i manjkova i tako osiguraju realni podaci u računovodstvenim iskazima godišnjeg obračuna. Popis doprinosi da u godišnjim financijskim izvješćima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava, obveza i potraživanja pod uvjetom da se isti uradi sukladno sa propisima, što po mišljenju Ureda za reviziju nije bio slučaj sa izvršenim popisom za 2006. godinu u BHMAC.

Uočili smo kako je izražen problem sa sredstvima koja su rashodovana, a koja se fizički nalaze u BHMAC-u i kao takva predstavljaju samo balast. Sugeriramo rukovodstvu BHMAC-a da nastavi započeti proces rashodovanja sredstava sukladno donesenim odlukama i zakonskoj legislativi.

Imajući u vidu specifičnosti BHMAC-a, njegovu organizacijsku strukturu i činjenicu kako BHMAC u vlasništvu ima veliki broj stalnih sredstava, može se utvrditi kako još uvijek nisu zanemarive posljedice nerazriješenih početnih stanja iz ranijih godina koje su imale utjecaja na iskazane podatke o stalnim sredstvima u popisnim listama BHMAC-a.

Ured za reviziju sugerira rukovodstvu BHMAC, u što kraćem roku, poduzimanje aktivnosti koje bi se u ovom trenutku ogledale u nabavi odgovarajućeg software-a za evidentiranje stalnih sredstava i obračun amortizacije, te angažiranju određenog broja stručnih uposlenika. Ovdje je također prihvatljiva i varijanta da imenovana povjerenstva nastave raditi započeti posao na rješavanju neusuglašenih početnih stanja i eliminiranju njihovih implikacija na sva sljedeća početna stanja. Također, sugeriramo i identificiranje sitnog inventara u popisnim listama i njegovo preknjižavanje sa stalnih sredstava na sitan inventar.

Tuđa stalna sredstva koja su na korištenju u BHMAC-u, sukladno Zakonu o računovodstvu, potrebno je popisivati, a njihove popisne liste dostavljati vlasnicima na potvrđivanje.

Stalna sredstva za koja je donesena odluka o rashodovanju i koja su na osnovu istih isknižena iz evidencije, potrebno je do fizičkog uništenja iskazivati na imovini van upotrebe, ili ih odmah po donošenju odluke fizički ukloniti iz prostora koji koristi BHMAC (prodati, pokloniti ili u skladu sa propisima uništiti).

III KORESPONDENCIJA

BHMAC-u je uručen nacrt Izvješća o reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, BHMAC je dostavio svoje komentare na nacrt Izvješća.

Po našoj procjeni, BHMAC nije dostavio nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u nacrtu Izvješća.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam Komentar BHMAC-a na nacrt Izvješća i Odgovor Ureda za reviziju.

IV SAŽETAK

Ured za reviziju je izvršio reviziju financijskog poslovanja BHMAC sukladno Zakonu o reviziji i INTOSAI standardima, uvažavajući opće uvjete okruženja u kojem je egzistirao BHMAC.

Revidiranjem poslovanja u 2006. godini ponovno smo utvrdili brojne nedostatke i propuste, te smo na temelju istih dali određene sugestije i preporuke u cilju unapređenja poslovanja BHMAC koje se odnose na:

- nedostatke koji govore o slabostima sustava internih kontrola (vidjeti točku 3.1.);

- nedostatke u provođenju procedura nabava koje su regulirane Zakonom o javnim nabavama (vidjeti točku 3.2.);
- nedostatke i propuste prilikom provođenja popisa sredstava i izvora sredstava (vidjeti točku 3.3.);

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego